

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

5.1.2e

Deadline: 31-3-2021

5.1.2e

Dir. Macro-Eco. Vraagst. en
Arbeidsmarkt
Team Arbeidsmarkt

Bezoekadres:

Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 76 34

www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij

5.1.2e

T 06 5.1.2e
5.1.2e @minvws.nl

Datum

2 maart 2021

Aantal pagina's

11

nota

v(ter beslissing)

vormgeving Bonus 2021

1 Aanleiding voor deze nota

Aan de Tweede Kamer is in 2020 de toezegging gedaan dat voor 2021 wederom een bonus beschikbaar is van netto € 500. Deze bonus is toegezegd in het verlengde van de bonusregeling 2020 die specifiek bedoeld was als een blijk van waardering voor de zorgprofessionals die een uitzonderlijke prestatie hebben verricht in de strijd tegen Covid-19 in de periode van 1 maart 2020 tot 1 september 2020. Met deze nota wordt het voorstel voor vormgeving van de bonus 2021 voor akkoord aan u voorgelegd.

2 Beslispunten, advies en mogelijk alternatief

Overwegende dat:

- het kabinet op Prinsjesdag 2020 heeft toegezegd voor 2021 wederom een bonus beschikbaar te stellen van € 500 netto;
- in het coalitieoverleg van november 2020 is afgesproken dat een budgettaire overschrijding als aan de orde bij de bonus 2020 niet meer aan de orde kan zijn én dat voor de bonus 2021 geen extra budget beschikbaar komt;
- er hierdoor voor de bonus 2021 een bruto budget van € 720 miljoen beschikbaar is;
- de wijze van uitvoering van de bonusregeling uit 2020 als gevolg hiervan niet onverkort kan worden toegepast voor de bonus 2021 en een andere vormgeving (kleinere doelgroep of verlaging bonusbedrag) vereist is;
- uit de consultatie met 3 werkgeversorganisaties is gebleken dat een verlaging van de hoogte van bonus (situatie bij verdelen budget 2021 over doelgroep 2020) niet op draagvlak kan rekenen bij werkgeversorganisaties én zorgverleners;
- daarmee het uitvoeren van de bonusregeling 2021 binnen het beschikbare budget vorm moet worden gegeven door middel van het strikt afbakenen doelgroep.

- indien u ervoor kiest een bonusregeling voor Pgb Zvw beschikbaar te stellen (een nota met voorstel hieromtrent wordt separaat aan u voorgelegd), dienen middelen hiervoor à € 45 mln. in het budget van de bonus 2021 te worden gevonden waardoor het budget daalt naar € 675 miljoen. Dit leidt tot een verdere inkadering van de doelgroep voor de bonus 2021;
- wordt de volgende besluitvorming aan u voorgelegd:

MEVA-OBF

Kenmerk

1662771-203179-MEVA

1. Met uw akkoord wordt een van de volgende varianten – variant A of variant B - uitgewerkt in een bonusregeling 2021:

Variant A

- a. De bonusregeling 2021 wordt vormgegeven door afbakening van de doelgroep op basis van twee harde criteria 1.: SBI code (uitsluiten branches) en 2.: (een verlaging naar) een gemaximeerd inkomen van 1,5x modaal.

Variant B

- b. De bonusregeling 2021 wordt vormgegeven door afbakening van de doelgroep op basis van twee harde criteria 1.: SBI code (uitsluitend branches) en 2.: een gemaximeerd inkomen van 2x modaal (omgerekend naar uurtarief) en twee zachte criteria: 3.: uitsluiten niet cliëntgebonden functies en 4.: minimum aantal gewerkte uren/weken in de referentieperiode.

2. In beide varianten blijft een beperkt bedrag over. Gaat u akkoord met het terugvloeden hiervan naar de IRF?

- Vanaf het moment van uw akkoord is een tijdvak van minimaal 2 maanden nodig om tot publicatie van de regeling en openstelling van het subsidieket bij DUS-I over te gaan. Openstelling van het aanvraagket voor de nieuwe bonusregeling 2021 bij DUS-I is daarmee op zijn vroegst medio juni haalbaar.

3 Samenvatting en conclusies

Beschikbaar budget

Door de overschrijding van het budget in 2020 staat er spanning op de relatie met Financiën. Niet alleen v.w.b. de extra middelen voor de bonus 2020, het werkt ook door in onze gesprekken over geld voor andere dossiers. Voor de bonus 2021 hebben we dan ook te maken met een strak financieel kader:

- a. Voor de bonusregeling 2021 is een (bruto) budget begroot **van € 720 miljoen**. Bij deze raming is uit gegaan van de ramingscijfers voor de bonusregeling 2020: dat 65% van de 1,2 miljoen zorgprofessionals in de sector zorg en welzijn een uitzonderlijke prestatie heeft verricht en de netto bonus € 500 bedraagt. Dit bedrag is inclusief de benodigde belasting om de bonus netto te kunnen uitkeren en exclusief de benodigde uitvoeringskosten voor de subsidieregeling. Dit bedrag komt uit op een netto budget van ca. € 400 miljoen. Uit dit bedrag kan een bonus betaald worden voor **maximaal 800.000 zorgprofessionals**.

Echter:

- b. Voor het uitvoeren van de Pgb-bonusregeling Zvw – welk voorstel gelijktijdig met een separate nota aan u wordt voorgelegd – is een bedrag benodigd van **€ 45 miljoen**. Dit bedrag is nog niet begroot, bekostiging hiervan dient plaats te vinden uit het budget voor de bonusregeling 2021. Indien u ervoor kiest de Pgb-bonusregeling Zvw uit te voeren, daalt het beschikbare budget voor de bonusregeling naar **€ 675 miljoen**. Dit levert een netto (excl. loonheffing) beschikbaar budget op van €375 miljoen. Uit dit verlaagde budget kan een netto bonus van € 500 betaald worden voor **maximaal 750.000 zorgprofessionals**.

MEVA-OBF
Kenmerk
 1662771-203179-MEVA

Uitgaande van de aanvraaggegevens van de bonus 2020 dienen we voor de bonusregeling 2021 uit te gaan van in totaal circa 1,4 miljoen zorgprofessionals. Daarbij speelt mogelijk een aanzuigende werking door de bonusronde 2020. Verwacht wordt dat onder de bonusregeling 2021 door meer zorgaanbieders een subsidieaanvraag zal worden ingediend. In de vorige ronde zijn er immers instellingen geweest die niet (of minder ruimhartig) hebben aangevraagd, terwijl zij dat achteraf gezien wel hadden willen doen nu door anderen zo ruim is aangevraagd.

Opbrengst overleg met het veld

Een drietal brancheorganisaties (NVZ, Thuiszorg Nederland en VGN) was bereid om vrijblijvend het gesprek aan te gaan over de vraag hoe de bonusregeling 2021 binnen de beschikbare financiële kaders kan worden vormgegeven, welke varianten uitvoeringstechnisch mogelijk zijn en met welke uitvoeringsaspecten dan rekening moet worden gehouden. Op voorhand is door hen aangegeven dat zij op geen enkele wijze kunnen worden gecommiteerd aan de keuzes die op basis van het gesprek worden gemaakt. Zij vinden het aan de politiek om een besluit te nemen over afbakening van de doelgroep. Uit het gesprek bleek daarnaast dat de communicatie over de bonus bij zorgverleners de verwachting heeft gewekt dat de bonus €500,- zal bedragen. Voor zover werkgevers onder de bonusregeling 2020 wel eigenstandig een afbakening hebben gemaakt, achten zij dit, vanwege de discussies die deze afbakening met vakbonden met zich mee heeft gebracht, niet voor herhaling vatbaar. Tenslotte blijkt het voor het zorgveld lastig om de keuzes ten aanzien van de bonus los te zien van de keuzes die in de vaccinatiestrategie zijn gemaakt en van de roep om een structurele loonsverhoging.

Lessen uit bonus 2020

- De bonus wordt door professionals als blijk van waardering gezien. Voor 2021 moet dit gevoel van waardering worden behouden.
- De bonus 2020 heeft ook geleid tot onrechtvaardige situaties, omdat veel medewerkers met kleine contracten en medewerkers die in de eerste golf vanwege de afgeschaalde reguliere zorg thuis hebben gezeten, ook een bonus hebben gekregen. Het gevoel van onrechtvaardigheid zal bij iedere variant in enige mate blijven/aanwezig zijn.
- De verantwoording van de bonusregeling 2020 ligt onder een vergrootglas bij de Audit Dienst Rijk (ADR) en de Algemene Rekenkamer (AR) vanwege aard en omvang van de regeling. Een heldere afbakening van de bonusregeling 2021 is daarmee een **noodzaak**.

Voorgestelde varianten

De voorgestelde varianten A en B zijn begroot op een maximaal aanvraagpercentage binnen de variant gestelde criteria en op basis van aantallen bij de bonus 2020. Bij beide varianten zijn twee extra kostenposten ingeboekt: een reservering voor bezwaar en hardheidsclausules en een reservering voor eventuele aanzuigende werking. In de branches ziekenhuizen, UMC's en VVT is door nagenoeg alle zorgaanbieders een aanvraag ingediend. In andere branches zijn er echter ook instellingen geweest die geen aanvraag hebben ingediend en dit mogelijk in 2021 wel doen. Om een budgetoverschrijding als onder de bonusregeling 2020 te voorkomen is een reservering hiervoor ingeboekt.

MEVA-OBF

Kenmerk

1662771-203179-MEVA

Variant A

In deze variant wordt de bonusregeling 2021 vormgegeven door een afbakening van de doelgroep op basis van twee harde criteria:

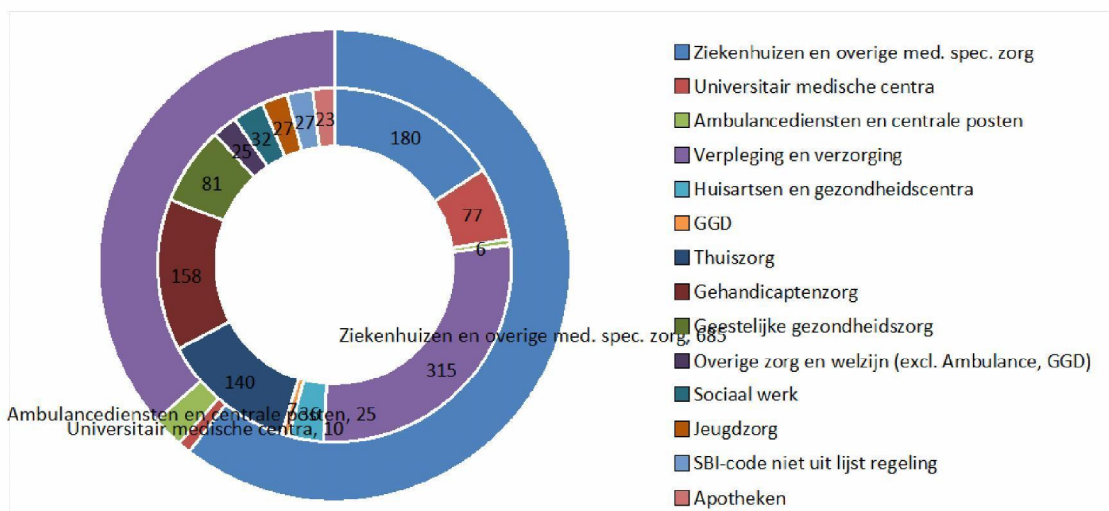
- 1.: SBI code (uitsluiten branches)
- 2.: (een verlaging naar) een gemaximeerd inkomen van 1,5x modaal.

Dit betekent concreet dat de volgende criteria voor de bonus gelden:

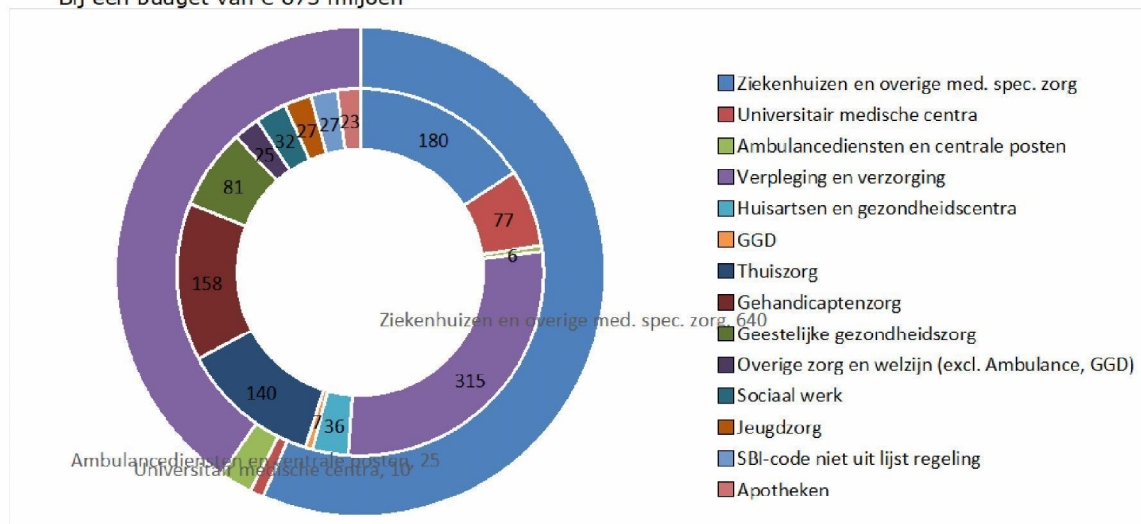
- Zorgprofessionals – **zowel werknemers in loondienst als derden** (zzp'ers, uitzendkrachten en ingehuurde schoonmakers) – in dienst van een zorgaanbieder met een geselecteerde sbi code;
- De geselecteerde sbi codes betreffen de sectoren a. **Ziekenhuizen en overige medisch specialistische zorg**, b. **Universitair medische centra**, c. **Ambulancediensten en centrale posten** en d. **Verpleging en verzorging** e. **Huisartsen en gezondheidscentra** f. **GGD**.
- Niet opgenomen worden de sectoren g. thuiszorg, h. gehandicaptenzorg, i. geestelijke gezondheidszorg, j. overige zorg en welzijn (excl. ambulancediensten, GGD), k. sociaal werk, l. jeugdzorg, m. apotheken.
- Het maximum aan de verdiensten (omgerekend naar uurtarief) van de zorgprofessionals wordt verlaagd van 2x modaal naar van **1,5x modaal**. Hierbij komen in ieder geval de gespecialiseerd verpleegkundigen zoals werkzaam op de ic en de ambulance (FWG 55 of evt. 60), verzorgenden (FWG 35) en verpleegkundigen (FWG 40-50) voor de bonus in aanmerking.

Dit levert het volgende beeld op:

Bij een budget van € 720 miljoen

Bij een budget van € 675 miljoen

Met dit voorstel;

- Kan uitgaande van een maximaal aanvraagpercentage subsidie worden verleend voor het toekennen van 691.000 bonussen aan zorgprofessionals.
- Worden alleen die sectoren meegenomen waarvan wordt verondersteld dat deze het zwaarst zijn getroffen door COVID;
- Wordt vastgehouden aan de bedoeling van de eerdere regeling, namelijk dat de zorgverleners die in de frontlinie hebben gestaan en een uitzonderlijke prestatie hebben geleverd, een bonus ontvangen;
- Wordt vastgehouden aan het bedrag van € 500,- dat in het veld wordt verwacht, waarmee het gevoel van een blijk van waardering wordt vastgehouden;
- Wordt gehoor gegeven aan een duidelijke afbakening vanuit de overheid;

- Als nadeel moet worden benoemd dat er een knip wordt gemaakt in de sectoren verpleging en thuiszorg. Een harde grens tussen deze sectoren is niet altijd te maken. Zo kan thuiszorg ook worden aangeboden door een zorgaanbieder met de sbi code verpleging. Dit heeft tot gevolg dat een thuiszorgmedewerker in dienst van een zorgaanbieder met de sbi-code verpleging wel in aanmerking komt voor de bonus en een thuiszorgmedewerker in dienst van een zorgaanbieder die enkel thuiszorg aanbiedt niet in aanmerking komt voor de bonus. Dit kan leiden tot een ongelijke toekenning van de bonus en daarmee tot vragen bij het veld, de Tweede Kamer en de rechter.

MEVA-OBF

Kenmerk

1662771-203179-MEVA

Variant B

In deze variant wordt de bonusregeling 2021 vormgegeven met een inkadering van de doelgroep op basis van vier harde criteria:

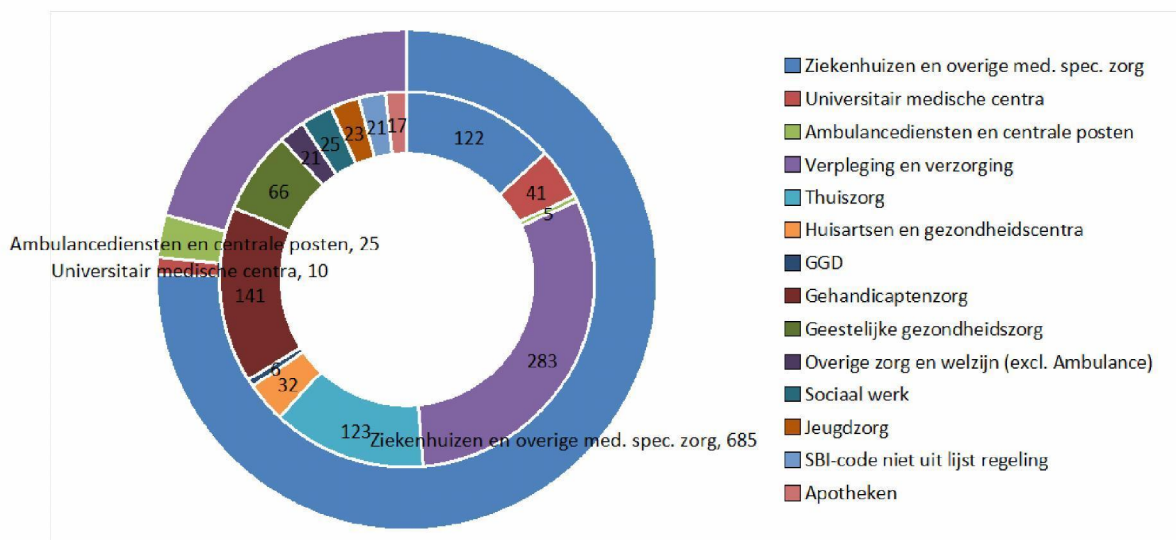
- 1.: SBI code (uitsluiten branches)
- 2.: een gemaximeerd inkomen van 2x modaal (omgerekend naar uurtarief)
- 3. : uitsluiten niet cliëntgebonden functies
- 4.: minimum gewerkte periode in de referentieperiode.

Dit betekent concreet dat de volgende criteria voor de bonus gelden:

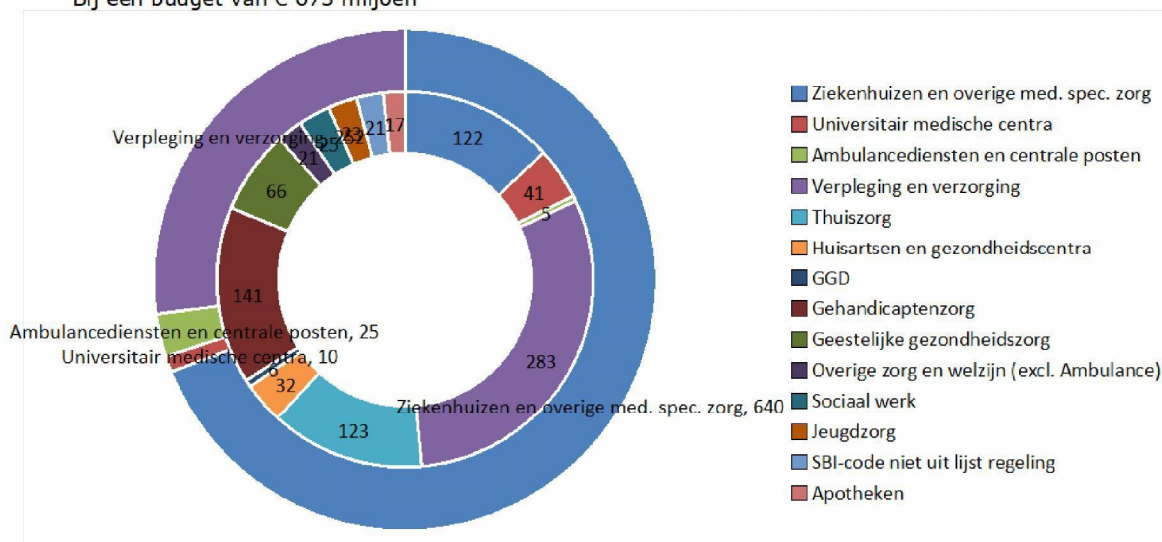
- Zorgprofessionals – **zowel werknemers in loondienst als derden** (zzp'ers, uitzendkrachten en ingehuurd schoonmakers) – in dienst van een zorgaanbieder met een geselecteerde sbi code;
- De geselecteerde sbi codes betreffen de sectoren a. **Ziekenhuizen en overige medisch specialistische zorg**, b. **Universitair medische centra**, c. **Ambulancediensten en centrale posten**, d. **verpleging en verzorging** e. **thuiszorg**, f. **huisartsen en gezondheidscentra** g. **GGD**.
- Niet opgenomen worden de sectoren h. gehandicaptenzorg, i. geestelijke gezondheidszorg, j. overige zorg en welzijn (excl. Ambulancediensten. GGD), k. sociaal werk, l. jeugdzorg, m. apotheken;
- Het maximum aan de verdiensten (omgerekend naar uurtarief) van de zorgprofessionals kan worden vastgehouden op **2x modaal**;
- Zorgprofessionals moeten een **minimum periode werkzaam** zijn geweest in de referentieperiode (bijvoorbeeld vier gewerkte weken in een periode van een half jaar); en
- Alleen zorgprofessionals **in cliëntgebonden functies** komen in aanmerking. Hierdoor vallen bijvoorbeeld managers en stafmedewerkers buiten de reikwijdte van de regeling.
- Het toevoegen van de zachte criteria vergt een toelichting middels een handreiking, zodat zorgaanbieders bij deze selectie worden ondersteund.

Dit levert het volgende beeld op:

Bij een budget van € 720 miljoen

Bij een budget van € 675 miljoen

In afwijking van voorstel A kan met voorstel B;

- + Kan uitgaande van een maximaal aanvraagpercentage subsidie worden verleend voor het toekennen van 682.000 bonussen aan zorgprofessionals.
- + Eén extra sector worden meegenomen in de bonusregeling: de thuiszorg. De doelgroep betreft nog steeds sectoren die kunnen worden gezien als sectoren waarvan wordt verondersteld dat deze het zwaarst zijn getroffen door COVID;
- + Hoeft het maximum aan de verdiensten van zorgprofessionals niet verlaagd te worden naar 1,5x modaal. Hierdoor vallen zorgprofessionals met een inkomen tussen 1,5x modaal en 2x modaal in de geselecteerde sbi-codes die eerder een bonus onder 2020 hebben gekregen bij de bonus 2021 niet buiten de boot.
 - Zorgprofessionals die voor zeer korte duur voor een zorgaanbieder hebben gewerkt, komen niet meer in aanmerking voor de bonus. Politiek is deze variant uitlegbaar. Het valt goed te beargumenten dat het uitgangspunt wordt gehanteerd dat niet aannemelijk is dat iemand die maar kort bij een werkgever heeft gewerkt een uitzonderlijke prestatie heeft geleverd. Hiermee wordt bijvoorbeeld voorkomen dat de student die als uitzendkracht voor maar 8 uur is ingezet een bonus verkrijgt (hetgeen bij de bonus 2020 wel is gebeurd);
 - Medewerkers die niet met cliënten werken, komen niet langer in aanmerking voor de bonus. Daarmee gaat de bonus direct naar de medewerkers die zorg leveren en niet naar de ondersteunende functies zoals secretaresses, managers en hrm-ondersteuners (hetgeen bij de bonus 2020 wel is gebeurd).

MEVA-OBF

Kenmerk

1662771-203179-MEVA

Ambtelijk advies

- Geadviseerd wordt om voor variant B te kiezen om de volgende redenen:
 1. Er wordt vastgehouden aan het criterium van 2x modaal uit de bonusregeling 2020;
 2. Met het openemen van het criterium 'cliënt gebonden functies' komt de bonus terecht bij de zorgverleners die met mensen werken; en
 3. De thuiszorg is in deze variant opgenomen, zijnde een sector waarin vanwege Covid extra druk op de zorgprofessionals staat.
- De inschatting is dat beide varianten op veel weerstand kunnen stuiten, waarbij voor variant B de minste weerstand wordt verwacht.

Niet benut budget

- Er blijft bij zowel variant A en variant B uitgaande van beide budgetten een klein bedrag onbenut:

Variant A

- Uitgaande van een budget van € 720 miljoen resteert een onbenut bedrag van € 65 miljoen.
- Uitgaande van een budget € 675 miljoen resteert een onbenut bedrag van € 20 miljoen.

Variant B

- Uitgaande van een budget van € 720 miljoen resteert een onbenut bedrag van € 70 miljoen.

- Uitgaande van een budget € 675 miljoen resteert een onbenut bedrag van € 25 miljoen.

MEVA-OBF

Kenmerk

1662771-203179-MEVA

Voorstel onbenutte bedragen

- Het niet benutte bedrag kan worden gebruikt voor het toevoegen van een extra sector. Mogelijke sectoren en het daarvoor benodigde bedrag zijn af te lezen in de in deze nota opgenomen cirkeldiagrammen. Dit wordt u echter ambtelijk afgeraden om de volgende redenen:
 - Onbenutte bedrag bij variant A: dit resterende bedrag is onvoldoende om de sector thuiszorg bij deze variant te betrekken. Het voorrang geven aan een andere sector dan de thuiszorg is moeilijk uitlegbaar, daar de thuiszorg bekend staat als een van de sectoren die zwaar zijn getroffen door COVID.
 - Onbenutte bedrag bij variant B: binnen de sectoren die in variant B nog niet zijn betrokken is ten aanzien van de zwaarte van de werkzaamheden in de strijd tegen COVID geen duidelijke grens te trekken. Het maken van keuzes tussen deze sectoren is daarmee arbitrair en zal naar verwachting veel weerstand bij de niet betrokken sectoren oproepen.
 - Alternatief voor onderuitputting bij beide varianten is om dit bedrag terug laten vloeien naar de IRF. Hiermee laat VWS de goede wil zien aan de IRF, hetgeen de relatie ten goede komt. Tevens blijft hiermee de voorgestelde afkadering van de doelgroep uitlegbaar.

4 Draagvlak politiek

Aan de Tweede Kamer is in 2020 de toezegging gedaan dat voor 2021 wederom een bonus beschikbaar is, dit keer van netto € 500. Deze bonus is toegezegd in het verlengde van de bonusregeling 2020 die specifiek bedoeld was als een blijk van waardering voor de zorgprofessionals die een uitzonderlijke prestatie hebben verricht in de strijd tegen Covid-19 in de periode van 1 maart 2020 tot 1 september 2020. Bij brief van 8/12/2020 is de TK erover geïnformeerd dat de budgettaire overschrijding van de bonus 2020 tot gevolg heeft dat de bonus voor 2021 anders dient te worden vormgegeven, op zodanige wijze dat de bonus 2021 recht doet aan het doel van de motie waarop deze gebaseerd is, maar ook binnen de budgettaire kaders blijft. Afbakening van de doelgroep van de bonus 2020 bij de bonus 2021 zal evenwel naar verwachting op bezwaren stuiten bij veldpartijen en de oppositie.

5 Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

De bonus 2020 is breed aangevraagd. Zo breed dat bijna iedere zorgprofessional binnen zorg en welzijn de bonus heeft ontvangen, waarmee de bonus het karakter heeft gekregen van een eenmalige generieke salarisverhoging. Het is aannemelijk dat de verwachting bij zorgprofessionals leeft dat zij die de bonus in 2020 hebben ontvangen, ook in 2021 voor de bonus in aanmerking komen. De bonusregeling is daarmee verweven geraakt met de roep om een structurele loonsverhoging vanuit de sector. Voor een uitvoering van de bonusregeling 2021 binnen het beschikbare budget én overeenkomstig de oorspronkelijke doelstelling van de regeling, is het dan ook noodzakelijk dat de bonusregeling 2021 in de communicatie wordt losgekoppeld van het vraagstuk inzake de structurele loonsverhoging.

6 Financiële en personele gevolgen

N.v.t.

7 Juridische aspecten en haalbaarheid

N.v.t.

MEVA-OBF

Kenmerk

1662771-203179-MEVA

8 Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

Afgestemd met WJZ, FEZ en DUS-I.

9 Gevolgen administratieve lasten

N.v.t.

10 Toezeggingen

Zie kopje draagvlak politiek

11 Fraudetoets

n.v.t.

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

Bijlage I**Overzicht aantal medewerkers per deelsector Zorg en Welzijn**

MEVA-OBF

Kenmerk

1662771-203179-MEVA

Variant A

Branche	Aantal zorgmedewerkers binnen de variant gestelde criteria
Ziekenhuizen en overage med. Spec. zorg	200.000
Universitair medische centra	86.000
Ambulancediensten	7.000
Verpleging en verzorging	350.000
Huisartsen en gezondheidscentra	40.000
GGD	8.000
Totaal	691.000

Variant B

Branche	Aantal zorgmedewerkers binnen de in variant gestelde criteria
Ziekenhuizen en overage med. Spec. zorg	136.000
Universitair medische centra	46.000
Ambulancediensten	6.000
Verpleging en verzorging	314.000
Thuiszorg	137.000
Huisartsen en gezondheidscentra	36.000
GGD	7.000
Totaal	682.000